

Evaluatie beschut werk

Uitgevoerd door Inspectie SZW

Invoering beschut werk

- BW ingevoerd met invoering Participatiewet per 1-1-2015
- Tegelijkertijd: stopzetten instroom SW
- De behoefteeraming (dus geen taakstelling) is 30.000 BW-plekken in 2050
- Budgettering gebaseerd op jaarlijkse behoefteeraming, gemeente, neergelegd in ministeriele regeling

Evaluatie beschut werk door Inspectie SZW

- Op verzoek van de staatssecretaris
- Meegenomen in algehele evaluatie Participatiewet
- Gebaseerd op 6 casestudies (UWV, gemeenten en beschut werkers), enquête en data analyse

Participatiemogelijkheden voor mensen met een arbeidsbeperking

- Banenafpraak, reguliere werkgevers, meestal aangepase functies, loonvormend
- Beschut werk, alleen onder beschutte omstandigheden, kan ook bij reguliere werkgevers, loonvormend
- Arbeidmatige dagbesteding, beschut maar niet loonvormend

Doelgroep beschut werk

- Voor mensen die intensieve en permanente begeleiding nodig hebben of
- aanpassingen aan werkplek of organisatie,
- Mag je in redelijkheid niet van een reguliere werkgever verwachten,
- Neemt niet weg dat er werkgevers zijn die begeleiding wel kunnen bieden

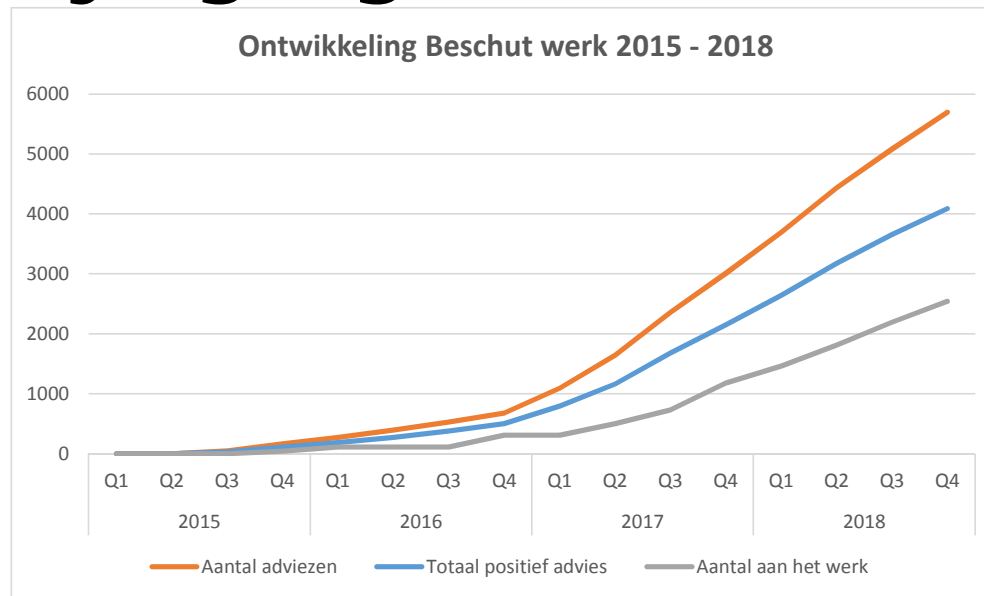
Beschut werk in 2015 en 2016

- Beschut werk komt aanvankelijk niet goed van de grond
- Gemeenten vinden het een duur instrument voor een relatief kleine doelgroep
- Er zijn goede alternatieven voor beschut werk

Wetswijziging 1-1-2017

- Gemeenten zijn verplicht beschut werk aan te bieden voor mensen met een positief advies beschut werk
- Verplichting geldt tot het bereiken van aantal uit ministeriele regeling
- Burgers kunnen ook zelf advies aan UWV vragen
- Tijdelijke bonus voor elke gerealiseerde beschut werkplek

Sterke stijging beschut werk na wetswijziging 1-1-2017

- Ten tijde van evaluatie haalde 13% van de gemeenten de behoefteeraming
- Eén grote gemeente 'scoort' goed, zit ruim boven de aantallen uit de ministeriele regeling
- Aantal gemeenten zitten ver onder de behoefteeraming
- NB: aantal mensen met positief advies BW dat nog niet is geplaatst

Houding gemeenten t.o.v. beschut werk

- Gemeenten staan nu meestal positiever tegenover beschut werk
- Wel met kanttekeningen:
 - Een deel van de beschut werkers moeilijk plaatsbaar, op rand van wel of geen arbeidsvermogen
 - Rijksbudget schiet te kort
 - Complex systeem (onder meer afbakening met arbeidsmatige dagbesteding en banenafpraak, financiën)

Kenmerken beschut werkers

Beschut werkers zijn ten opzichte van SW-medewerkers vaak:

- Minder productief (lagere loonwaarde)
- Hebben meer begeleiding nodig
- Dat resulteert in minder inkomsten voor SW-bedrijven, werkelijke loonwaarde wordt veelal niet gecompenseerd door de hoogte van de LKS

Waar werken beschut werkers?

- 85% bij SW-bedrijven
- 15% Reguliere werkgevers (onder meer dagbestedingsinstellingen en via social return on investment, maar ook werkgevers die gewend zijn met mensen met een arbeidsbeperking te werken)

Hoe kijken beschut werkers zelf aan tegen beschut werk?

- Meeste gesproken beschut werkers zijn positief
- Sommigen hebben behoefte aan ontwikkeling, anderen weer niet
- De Inspectie is goede en minder goede voorbeelden tegen gekomen (soms te veel prestatiedruk, maar ook goede mogelijkheden om terug te vallen op eenvoudiger werk als het even niet lukt)

Veel verschillen tussen gemeenten

- De ene gemeente is veel actiever in het zoeken naar BW-kandidaten dan de andere
- Meeste gemeenten plaatsen bij SW-bedrijven, andere juist weer niet
- Een deel van de gemeenten heeft uitgebreide SW-faciliteiten, andere juist niet (mede door afbouw SW)
- Gemeenten zouden meer van elkaar kunnen leren, bijv. wb plaatsing bij reguliere werkgevers of samenwerking met arbeidsmatige dagbesteding

Financiën

- Onvoldoende inzicht in kosten BW: geen conclusies over toereikendheid Rijksbudget per BW-plek
- Stas: aanvullend onderzoek naar kosten van beschut werk
- Bij budgettering wordt geen rekening gehouden met lage NTW en overheadkosten
- Financiële prikkels staan verkeerd, het is financieel niet echt aantrekkelijk voor gemeenten om beschut werk te creëren, ook al krijgen ze er genoeg geld voor
- Spanning principe van beleidsvrijheid en dure ondersteuning van kwetsbare groepen

Toekomstperspectief

- SW-bedrijven hebben moeite hun hoofd boven water te houden, investeringen zijn nodig voor herstructurering
- SW-medewerkers zijn belangrijk voor begeleiding op werkplek, maar deze stromen geleidelijk uit terwijl aantal beschut werkers juist groeit
- SW-faciliteiten bieden niet altijd uitkomst, gezocht moet worden naar alternatieve oplossingen

Beleidsontwikkelingen

- Breed offensief
- Simpel switchen

Discussie- en aandachtspunten voor ondernemingsraden (ook voor toezichthouder)

- Aandacht voor passende plek (zowel bij SW als bij 'reguliere' werkgever)
- Aandacht voor passende begeleiding
- Aandacht voor ontwikkeling
- Prestatiedruk?
- Aanspreekpunt en goede procesgang i.g.v. klacht? (zie rapport Ombudsman)
- Duurzaam werk, vast contract, vooral aandachtspunt bij reguliere werkgevers
- Waar liggen mogelijkheden?

Waar liggen verbetermogelijkheden?

- Vindplaatsen beschut werkers
- Arbeidsomstandigheden van beschut werkers
- Doorstroommogelijkheden
- Duurzaamheid werk